

LUYỆN THI VÀO LỚP 10 MÔN NGỮ VĂN

Đề bài đề số 01

Đề 1:

Câu I (4 điểm)

1. Tìm sắc thái ý nghĩa khác nhau trong cách dùng từ "quê" trong những câu thơ sau:

- Buồn trông phong cảnh quê người.
- Lòng quê đi một bước đường một đau.
- Lời quê chấp nhặt dông dài.

Theo em từ các câu thơ trên có thể kết luận rằng: Trong một văn cảnh cụ thể một từ chỉ có thể mang một nghĩa hay không?

2. Chứng minh cho ý kiến của em qua việc xét nghĩa của các từ trắng, tròn ở câu thơ đầu tiên trong bài "Bánh trôi nước" mà em đã học:

"Thân em vừa trắng lại vừa tròn"

"Mùa xuân người cầm súng

Lộc giắt đầy trên lưng"

a. Hãy chép 8 câu thơ tiếp theo 2 câu thơ dẫn trên đây rồi ghi rõ đó là bài thơ của ai, được sáng tác trong hoàn cảnh nào?

b. Chữ "Lộc" trong câu "Lộc giắt đầy trên lưng" có nghĩa là gì? Tại sao tác giả có thể viết lộc xuân giắt đầy trên lưng người chiến sĩ? Theo em, nhờ đâu mà cách nói ấy có thể làm cho ý thơ thêm sâu sắc và thêm đẹp?

Câu II (6 điểm)

Trong một bài phân tích truyện ngắn "Lặng lẽ SaPa" có một đoạn văn được mở đầu bằng câu:

Nhưng Nguyễn Thành Long còn cho ta thấy: Ở chôn SaPa lặng lẽ kia, anh thanh niên ấy không phải là người duy nhất có đời sống đẹp đẽ, hăng say.

1. Câu mở đầu trên cho biết đoạn văn kể trên nó phải viết về đề tài gì? Đồng thời nó còn báo hiệu đoạn văn chứa nó phải mang đề tài gì?

2. Hãy hoàn thành đầy đủ đoạn văn chứa câu mở đầu trên sao cho:

- a. Câu văn ấy đúng là câu đầu tiên của thành phần mở đoạn.
- b. Thành phần khai triển đoạn gồm tối thiểu 10 câu.
- c. Thành phần kết đoạn được viết dưới dạng câu cảm thán.

Đề 2:

Câu 1(4 điểm):

1. Trong tiếng Việt, xưng hô thường tuân theo phương châm "xưng khiêm hô tôn". Em hiểu phương châm đó như thế nào? Em có nhận xét gì về cách xưng hô của Kiều với Thúc Sinh qua 2 từ "người cũ" , "cố nhân" trong 4 câu thơ sau:

"Nàng rằng: nghĩa trọng nghìn non.

Lâm Tri người cũ chàng còn nhớ không?

Sâm Thương chẳng vẹn chữ tòng

Tại ai há dám phụ lòng cố nhân?"

(Nguyễn Du - Truyện Kiều)

2. "Mặt trời xuống biển như hòn lửa

Sóng đã cài then đêm sập cửa"

(Huy Cận - Đoàn thuyền đánh cá)

a. Có bạn cho rằng các hình ảnh *mặt trời*, *ngọn lửa*, *sóng* và *cửa* trong hai câu thơ trên là ẩn dụ, còn những từ *xuống*, *cài*, *sập* lại là nhân hóa. Từ đó lời thơ như dựng lên trước mắt người đọc một ngôi nhà không gian - ngôi nhà vũ trụ thật lớn lao, kì bí. Em có đồng ý với nhận xét đó không, vì sao?

b. Hình ảnh *mặt trời* trong câu thơ trên gợi em nhớ tới những câu thơ nào khác cũng có hình ảnh mặt trời? (Ghi rõ tên bài thơ, tác giả) mà ở đó hình ảnh mặt trời được xem là một ẩn dụ tu từ.

Câu II (6 điểm):

1. Nhà văn Nguyễn Thành Long có viết: "Nghĩ cho cùng "Lặng lẽ SaPa" là một bức chân dung như tôi có nói trong đó".

a. Theo em đó là bức chân dung của ai? Được thể hiện ra trong tình huống nào? Qua cái nhìn và suy nghĩ của những nhân vật nào?

b. Viết một đoạn văn nghị luận theo phương pháp diễn dịch có độ dài không quá 15 câu phân tích vẻ đẹp của bức chân dung ấy.

2. Tên truyện "Lặng lẽ Sapa" gợi ra cho em điều gì mà nhà văn muốn gửi gắm trong thiên truyện này? Các nhân vật phụ trong truyện có vai trò như thế nào cho sự thể hiện chủ đề tư tưởng của tác phẩm?

Thầy: Đỗ Văn Thái
Trường THPT Chuyên Hà Nội - Amsterdam